

ASPFJÄRILEN - SVERIGES VACKRASTE FJÄRIL

del 3

av Göran Ripler

Den 10.7.1984 var en varm härlig dag, en riktig "kanondag". Jag kom ur mitt tält vid 9-tiden och begav mig efter en timme bort mot asphöjderna. Vid sidan av vägen vid Törntorp fladdrade 2 aspfjärilar bredvid och runt varandra. Det såg ut som någon sorts parningsdans; runt om varandra och rakt upp i skyn för att därifrån sänka sig så att jag lagom kunde infånga båda två med ett slag med håven. Det visade sig vara två hannar.

Vid åtskilliga färder förbi Lisselängen samma dag (10.7) observerades och infångades 3 hannar som var helt nykläckta.

Höjdpunkten, nästan i dubbel bemärkelse, kom emellertid senare på dagen. Klockan var c:a 13.30 då jag fångade en alldeles nykläckt hona (min 3:e i samlängen) som gick ned på vägen liksom djuren vid Linddalen och Lisselängen. Platsen var högst uppe på höjden, vid Gatan. Den gick ned och satte sig nästan längst upp på backkrönet - men här var ej speciellt fuktigt. Efter ytterligare 1 timmes fjärilsjakt - utan att något hände - avslutades den. Den här fantastiska varma dagen, den 10.7. infångades alltså 5 hannar och 1 hona.

Det sist fångade aspfjärilsexemplaret blev en hanne vid Lisselängen den 15.7.1984.

Situationen var för första gången annorlunda. Temperaturen var nu högst c:a 20°C och enbart soldis. Nyfiken på vad som kunde finnas i asptopparna klättrade jag den 20.7.1984 upp i ett utsiktstorn nära Gatan med hänförande utsikt över nejden, speciellt norrut. Jag fick se en hel del aspfjärilshonor i asptopparna; 4 honor och 2 hannar. Vilken syn! De stora honorna var riktiga kolosser - stora som hus. Här var alltså den naturliga och vanligaste hemvisten för dessa så vackra djur.

Bilturerna längs vägarna avslutades den 22.7.1984 utan resultat.

Sammanfattning:

Allt som allt gav de mer målinriktade studierna av aspfjärilen resultat vad gäller fångst: 10 hannar och 1 hona. Övriga observationer: 3 hannar och 4 honor; d.v.s. 18 observationer på 1 år mot tidigare 9 observationer på 25 år.

ASPFJÄRIL
UNDERSIDA

forts...

Aspfjärilen forts .^.

Flygtidema kan verka litet olika på skilda lokaler. I Laxå-området tycka fjärilarna komma igång senare än i Katrineholms-området; den första i Södermanland 26.6.1984 och den första i Närke 9.7.1984. Fjärilarna kan alltså börja flyga i slutet av juni - på en del ställen kanske redan vid midsommar. Notabelt är också dagarna 9:e och 10:e juli i Laxå-området. Högflygningen började tydligen då. 5 av 6 fjärilar lämnade den 10:e juli röda exkrementfläckar i plastburkarna - där de förvarades - vilket visar att de var alldeles nykläckta. Detta förhållande - att speciellt nykläckta djur går ner och suger fukt på vägar - är en faktor som jag tänkt fortsätta att behandla och återkomma till.

/ Göran Ripler

oo

V Ä D R E T ___ 1982__

Vädrets betydelse för entomologin är lätt att inse. Ofta behöver man referera till vädret för att kunna göra vissa bedömningar av arters förekomster och därför kommer här en sammanställning saxad ur Länstidningen i Södertälje ^ 79S3 *v susAm.6REM&ARSab^Eus

1387 kan nu Htgas tsH handHngama, ett vådefå?

sgmt man krte v?H ha en upprepning av OessvårsL ^yvisay det stwa Skhetef

heää Svwge Mev

1987 b^öd på ^t extremt kaM vitgar

värsta på 40 ér Vkfara an sommar som b^ev en av de aMra sãmsta mnder detta sek^, både jr ^antbrua^ och semestersynpunkt. Det b^sev ax ^amt med många raåorg trw^t So^tt^t. att av sekiet's so^fatt^aste Vid V^nga den solfattigaste sedan mätnmgama ;n!eddes 1931.

Som heftet b^ev 1387 betydligt kaf^are än normalt, att av de ka^taste under !900-talet. Ull kylan änder ^ riktigt,

EXTREMT SOMMARVÄDER

1987 blev de extrema vädersitua&onerr^ år. Den inledande vintern blev mycket kall, i Götaland 2-4 grader ka Hare än normalt, i Svealand 3-5 och i Norrland 3,5-6,5 kallare än normalt. Oetta trots att februari hade en ganska normal temperatur, vilket säkert räddade" många köldrekord. Sn36R-gången var god och issRuadonen HR^ää^ besvårtåg, deh värsta sedan 1947 Nederbördsfikas: i södra Nordand och norra Svealand.

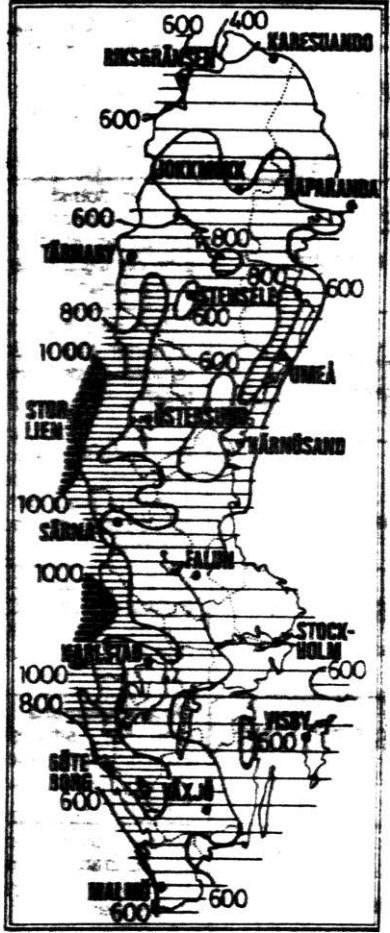
Våren bjöd sedan på en hygglig april och vårmeku! men kring Valborg med ren sommarvärme. Sedan följde en mycket kylig och sotfattig ma;. Dessvärre kom majvädret att spegla sommaren som blev en av århundradets sãmsta ur såväl semester- som !antbrukssynpunkt

HU de basta vaderområdena hörde ostkusten med M a Stockholms skargård. Sammantaget blev sommaren den kyligaste på över 100 år, i t ex Karlstad (13^ grader som medeltemperatur), Goteborg {13,7}, Jönköping (12.4).

Sommaren blev också mycket sotfattig. Juni-augusti (92 dagar? gav ett solunderskeR i Luleå på 166 timmar, Sundsvall 238, Karlstad 242, Stockholm 290, Visby 169, Norrköping 258, Göteborg 400 (!), Vinga 283, Lund 245. södra Öland 264.

På många håll var det ett underskott på ca tre timmar per dag, ? Göteborg mer än fyra. Självfallet blev sommaren neaerbördsrik, mest fick Klövsö med heia 538 mm, Landvetter 470.

Höstan ev växlande och valgörande fr; från kraftiga oväder 3ara v;a något enstaka tillfälle noterades storm /td den svenska xusten.

^VaderMrden / m/7//mater år som var ovan//gt nedarbördsri / S^afita-traktan och de/ar av m^ers?a Jämf/and och angränsande de/ar av Harjaca/en. Mgo f m/ndre än van//gt har man fåH / de/ar av Ös-rerog^and, Må^arda/en och nordväs^/gaste Lappland. Viesf F mm räknaf / Storman med f mm, minst ; ^aFmakka Fångst; wrr med